

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Tribvnalis Sacramentalis Reverendissimi Patris Petri Marchantii

Zurmöllen, Heinrich

Neuhusii, 1677

Art. 1. De natura status politici

urn:nbn:de:hbz:466:1-9734

TRACTATUS III.
De Statu Politico & Civili.

TITVLVS PRIMVS.
*De Regum et Principum Po-
testate.*

ARTICVLVS PRIMVS,
De Natura Status Politici.

I.

STatus Politicus civilis sic recte de-
finitur, quod sit congregatio sive
cetus multitudinis personarum,
certo ordine & regimine, ad invi-
cem se habentium, juris consensu, & utili-
tatis communiione sociata. Nam politia
subjective, in congregatione multitudinis
solum reperitur: & status Politicus pro
substrato materiali, habet regendam mul-
titudinem, unde & Aristot. lib. 3. politico:
Politiam ordinem quendam incolentium
Civitatem, in dominatione & subiectione
consistentem, definit. Dicitur (*certo Or-*

N 6

dine)

dine) in hoc enim consistit formalitas politicae, ex eo enim quod personae ad invicem sibi aut dominantur, aut subjiciantur, politicum cætum constituere dicuntur. Dicitur (*juris consensu & utilitatis communi-
one*) hæc enim duo Politiam firmant. Legum quidem concordia stabilitatem donans: Communio autem utilitatis ad eundem finem multitudinem determinans: ut totius multitudinis sit velut cor unum & anima una, ac in bonum commune omnes conspirent.

2. Ex varia vero Principantium seu regentium ratione, triplex status Politicus assignari solet, nimirum: Monarchicus, Aristocraticus & Democraticus. Monarchicus dicitur: qui ab uno regitur, ut à Rege vel Imperatore. Aristocraticus: qui à paucis optimatibus indivisibiliter se habentibus, ut à Senatu vel Consulibus regitur. Democraticus: qui à plurimis, id est ab universo populo sive multitudine, nomine universorum administratur. Et hi omnes status in hoc quidem conveniunt quod bonum commune populi, per leges
ordina-

ordinatas, & præfectos bonos respiciant, sed in hoc differunt, quod primus ab uno, secundus à pluribus, tertius à multitudinc administretur. Optima autem politia est: quæ ad Monarcham & unum reducitur, cujus sit consilia discernere, decreta dare, justitiam administrare, populi bonum prosequi, ita quidem, ut quamvis Aristocratia quædam & Democratia immisceatur, ad unum tamen principium velut Monadem reducantur, cujus judicio, sollicitudine, sapiëntia, justitia, quod optimum est eligatur.

3. Omnis vera, Honestæ, & justa politia, juxta essentialia sua, à Deo & Dei ordinatione originem ducit, ad essentiam enim Politia tria potissimum requiruntur: Potestas directiva: Societas multitudinis: & ordo parium dispariumque ad invicem convenientium, per modum superioris & inferioris, digni vel minus digni: atqui hæc tria à Deo singulariter procedunt: ergo & politia quæ ex ipsis coalescit. Minorem probat Apostol. ad Rom. 13. v. 1. *Omnia anima potestatibus sublimioribus subdita sit, non est enim potestas nisi à Deo, quæ au-*

tem sunt à Deo ordinata sunt, itaq; qui resistit potestati, Dei Ordinationi resistit. Dicitur (*vera, honesta, & justa,*) ad excludendas Antipolittas, quæ sunt tantum Synagogæ impiorum & Ecclesia Malignantium, in quibus fucus & mendacium pro veritate, vitium pro virtute, iniquitas pro justitia venditantur, de quibus S. Gregor. lib. 10. cap. 16. in Cap. 12. Job. à qua Antipolittia politici hujus sæculi nominati sunt, qui potius Athei, Deum, divinam providentiam, justitiam, judiciumq; abnegantes, in omnem effrænis genij temeritatem & libidinem efferuntur, à secta machiavellistæ dicti.

4. Tribus vero personarum generibus, tanquam partibus integrantibus, Politia consurgit, nimirum: Rectoribus, plebe, milite, ita docet S. Thom: opusc. 20. de Regim. Princip. lib. 4. cap. 25. Ex Hypodomo & Romulo. Porro sub Rectoribus, omnes qui ad Regimen concurrunt, ut: Senatus, Consiliarij, Sapientes, juris periti, qui velut assessores Regum & Rectorum sunt. Sub Plebe: Omnes Agricollæ, Opifices, Artifices,

fices, & quicunque ad commune bonum laborant, sub Milite, omnes qui defensioni populi & Patriæ, ex officio & stipendio vacent, comprehenduntur.

5. Quadruplices insuper reperiuntur Politicæ Civilis moderatores sive Rectores, nimirum: Reges, Imperatores, Principes, Magistratus. Reges dicuntur: qui una, universali, suprema, & independente potestate, populum sive populos, continent & gubernant, in commune multitudinis bonum. Imperatores in Natura regiminis, similes sunt regibus, in hoc tantum à regibus distincti, quod universalius Dominium, ad plura se extendens contineant. Unde S. Thom. *opusc. 20. lib. 3. de Regim. Princip. cap. 12.* docet nomen Imperatoris fastuose traxisse originem, quasi omnium Dominus, non quod regibus proprie dominetur, sed quod aliquas prærogativas habeat.

6. Principes dicuntur: qui sub Imperatoribus & Regibus imperant, & hi in duplici differentia sunt: alij enim sunt principes supremi & independentes respectu
subdi-

subditorum, in hoc tamen à Regibus distincti, quod Regum voluntate sint constituti, unde interdum Regum Feudatarij sunt, vel alia regalia Regibus & Imperatoribus pendent. Alij sunt Principes, Regibus ac Imperatoribus subiecti, & ab illis dependentes: ut sunt Comites, Duces, Barones, quorum Regimen mere Civile est.

7. Magistratus sunt: qui Electione vel nominatione ad tempus præficiuntur populis: unde eorum Dominium à Regali differt: 1. Quod sit temporale, & à populo certo modo dependens. 2. Quod mere politicum sit, & politicis populi legibus definitum. 3. Quod sit mercede conductivum, accipiunt enim salarium à populo.

Articulus Secundus.

De Regum ac Principum Potestate.

1. **P**otestas eorum qui populis præsunt dupliciter consideranda est. Nimirum: Originative: prout in se ipsa considerata, ab aliquo principium seu originem ducit. Deinde Derivative: prout in personas singulares, certo quodam modo derivata est, & velut in illis residet. 2.